

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 19 maja 2009 roku wnioskodawcy J. S. (1), J. S. (2) i A. K. wnosili o ustanowienie za wynagrodzeniem służebności drogi koniecznej na nieruchomości Skarbu Państwa w km 12 +010 rzeki K., stanowiącej część działki oznaczonej nr (...), obręb S., na rzecz współwłaścicieli nieruchomości położonej w Gminie A. obręb S., oznaczonej w rejestrze gruntów nr 135, dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi KW nr (...) w miejscu przebiegu drogi zwyczajowej (mostu). W uzasadnieniu podnieśli, iż są właścicielami działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi KW nr (...). Działka oznaczona nr (...) stanowi zaś własność Skarbu Państwa, a jej zarządcą jest Wojewódzki zarząd Melioracji i (...) w Ł..

Wnioskodawcy podpisali z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i (...) w Ł. umowę użyczenia gruntów Skarbu Państwa, w celu budowy przepustu wraz z umocnieniami w ciągu drogi lokalnej o pow. 55 m. kw. Umowa ta została zawarta na czas określony tj. do dnia 31 grudnia 2017 roku. Przedmiotowa umowa nie zapewnia jednak w ocenie wnioskodawców dostępu do drogi publicznej zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami.

Wnioskodawcy wystąpili z wnioskiem do Burmistrza Gminy A. o zaopiniowanie wstępnego projektu podziału działki nr (...). Burmistrz zaopiniował negatywnie projekt podziału nieruchomości, wskazując w uzasadnieniu, iż powołana wyżej umowa nie zapewnia dostępu do drogi publicznej, o którym mowa w art. 39 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wnioskodawcy ponadto uzyskali w dniu 22 października 2008 roku decyzję-pozwolenie wodnoprawne budowy nowego przepustu na rzece K..

Po ustanowieniu służebności zgodnie z niniejszym wnioskiem dostęp do drogi publicznej będzie się odbywał poprzez działkę nr (...) wyodrębnioną na skutek podziału działki nr (...), który nastąpił na podstawie decyzji (...).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik wniósł o oddalenie wniosku. Podniósł, iż wniosek winien być rozpatrywany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne.

W jego ocenie zgodnie z art. 10 ust. 1 te same ustawy śródlądowe wody powierzchniowe płynące stanowią własność Skarbu Państwa i nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie, zaś w myśl art. 14 ust. 1 ustawy grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód. Podniósł, iż wnioskodawcy uzyskali wszelkie uprawnienia, jakie w myśl cytowanej ustawy mogli uzyskać. Na mocy pozwolenia wodnoprawnego uzyskali prawo do wykonania przepustu, przy czym zostało ono wydane na czas nieokreślony, zaś zgodnie z punktem V pozwolenia następcą prawny podmiotu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne przejmuje prawa i obowiązki określone w tym pozwoleniu.

Ponadto zgodnie z tym pozwoleniem wnioskodawcy zostali zobowiązani do zawarcia umowy użytkowania gruntów pokrytych wodami, umowa taka została zawarta w dniu 16 grudnia 2008 roku do 31 grudnia 2017 roku, i w należyty sposób zabezpiecza interesy wnioskodawców, zaś w szczególności wykonany przez wnioskodawców i na ich koszt przepust zapewnia dostęp do drogi publicznej.

Podniósł, iż wyżej opisany tryb działania jest zgodny z przepisami ustawy prawo wodne w szczególności z treścią art. 20 te same ustawy, zaś decyzja z dnia 29 grudnia 2008 roku Burmistrza A. nakazująca wnioskodawcom ustanowienie służebności drogi koniecznej w sposób wadliwy rozstrzyga kwestię dostępu do drogi publicznej i winno być zaskarżone w trybie administracyjnym.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 roku sąd wezwał do udziału w sprawie J. K. oraz S. i A. małżonków R., wobec powzięcia wiadomości, iż przysługuje im udział we współwłasności działki nr (...), przez które przebiegać ma droga konieczna.

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2013r. Sąd Rejonowy w pkt1 oddalił wniosek wnioskodawców, w pkt 2 nakazał pobrać od A. K., J. S. (2) i J. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 2162,46zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, w pkt 3 nakazał pobrać od Skarbu Państwa – Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i (...) wodnych w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 2162,46zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, zaś w pkt 4 ustalił, iż w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

Wnioskodawcy w udziałach po 1/3 są współwłaścicielami nieruchomości położonej w S. gmina A., działek nr (...), dla której przez Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzona jest KW nr (...).

Umową z dnia 16 grudnia 2008 roku uczestnik zawarł z wnioskodawcami umowę oddania w użytkowanie gruntów Skarbu Państwa znajdujących się pod wodami rzeki K. w km 12 +010, stanowiących część działki oznaczonej w rejestrze gruntów nr 100, w celu budowy przepustu o średnicy 60 cm wraz z umocnieniami w ciągu drogi lokalnej o pow. 55 m. kw wg uzgodnienia stanowiącego załącznik do tejże umowy.

Ponadto w § 2 uczestnik oddał w użytkowanie w/w grunty Skarbu Państwa na podstawie pozwolenia wodnoprawnego znak OS.6223-49/1/08 z dnia 22 października 2008, wydanego przez Starostwo Powiatowe w Z..

Czas trwania umowy strony ustaliły w § 5 do 31 grudnia 2017 roku. Wnioskodawcy zobowiązali się do jej przedłużenia na lata następne.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2008 roku Burmistrz Gminy A. zaopiniował negatywnie wstępny projekt podziału nieruchomości położonej w obrębie S., dz. Nr 135 . uregulowanej w KW (...), uzasadniając to faktem, iż umowa użyczenia zawarta przez wnioskodawców z uczestnikiem nie zapewnia dostępu do drogi publicznej w rozumieniu art. 99 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Decyzją z dnia 22 października 2008 roku Starosta (...) udzielił wnioskodawcom pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzenia wodnego- nowego przepustu na rzece K. w km 12+010 w obrębie S.- dz. Nr 97/3 i 135 o średnicy 60 cm o długości 10 metrów w celu dojazdu na własne tereny rolne.

Decyzją z dnia 18 maja 2011 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Z. udzielił wnioskodawcom pozwolenia na użytkowanie w.w przepustu.

Decyzją z dnia 6 października 2008 roku zatwierdzony został projekt podziału działki nr (...) o pow. 5504 metrów kwadratowych uregulowanej w KW (...) na działki o nr: 97/1, 97/2,97/3 i 97/4. Decyzją z dnia 27 grudnia 2011 roku Burmistrz A. pozytywnie zatwierdził podział działki (...) poprzez wydzielenie z jej powierzchni działki nr (...), pod warunkiem, iż przy zbywaniu tejże nieruchomości w wyniku podziału zostanie zapewniony odpowiedni dostęp do drogi publicznej. W pozostałym zakresie projekt nie podlegał zatwierdzeniu z uwagi na ich przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego (uprawy polowe i tern leśny) oraz powierzchnie, nie podlegał zatwierdzeniu.

Wnioskodawcy nie próbowali sprzedać działki nr (...). Poszli jednak do notariusza, i ten poinformował ich, iż umowa, którą mają podpisaną z uczestnikiem takiego dostępu nie zapewnia. Przepust na rzece K. wybudowali w trójkę, we własnym zakresie, na podstawie pozwolenia wodnoprawnego. Ma taką szerokość, że można przez niego przeprowadzić media.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd I instancji oparł się na powołanych wyżej dokumentach w postaci odpisu z księgi wieczystej nr (...), dwóch decyzji Burmistrza A.: z dnia 29 grudnia 2008 roku i 27 grudnia 2011 roku, umowy zawartej pomiędzy wnioskodawcami i uczestnikiem w dniu 16 grudnia 2008 roku, decyzji z dnia 22 października 2008 roku Starosty (...) o udzieleniu wnioskodawcom pozwolenia wodnoprawnego, decyzji z dnia 6 października

2008 roku zatwierdzającej projekt podziału działki nr (...) oraz przesłuchaniu wnioskodawców. Dowody te nie budziły wątpliwości sądu, ponadto nie były kwestionowane.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących rozważaniach prawnych:

W myśl art. 145 § 1 kc jeżeli nieruchomości nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej lub do należących do tej nieruchomości budynków gospodarskich, właściciel może żądać od właścicieli gruntów sąsiednich ustanowienia za wynagrodzeniem potrzebnej służebności drogowej (droga konieczna), przy czym przeprowadzenie drogi koniecznej nastąpi z uwzględnieniem potrzeb nieruchomości nie mającej dostępu do drogi publicznej oraz z najmniejszych obciążeniem gruntów, przez które droga ma prowadzić. Jeżeli potrzeba ustanowienia drogi jest następstwem sprzedaży gruntu lub innej czynności prawnej, a między interesowanymi nie dojdzie do porozumienia, sąd zarządzi, o ile to możliwe, przeprowadzenie drogi przez grunty, które były przedmiotem tej czynności prawnej. (§2 cytowanego przepisu). W myśl § 3 tegoż przepisu, przeprowadzenie drogi koniecznej powinno uwzględniać interes społeczno-gospodarczy.

W ocenie Sądu I instancji w niniejszej sprawie nie jest spełniona podstawowa przesłanka ustanowienia drogi koniecznej, a więc brak dostępu do drogi publicznej.

Jak wynika z mapy biegłego geodety działkę nr (...) oddziela od drogi publicznej, stanowiącej działkę nr (...) działka nr (...), której wnioskodawcy są współwłaścicielami i której niniejszy wniosek nie dotyczy, oraz działka nr (...), stanowiąca własność Skarbu Państwa, pozostająca w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i (...) w Ł., nad którą zlokalizowany jest wybudowany przez wnioskodawców na podstawie pozwolenia wodnoprawnego przepust.

Sąd Rejonowy podzielił przy tym pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r. (I CSK 145/12, LEX nr 1228531) iż wbrew ogólnej zasadzie prawa cywilnego zawartej w art. 46 k.c. - prawo własności gruntu znajdującego się pod płynącą wodą nie rozciąga się na postawione na nim urządzenia wodne niezbędne do kształtowania zasobów wodnych. Wniosek ten przesądza sformułowanie o "przejmowaniu" tych urządzeń, przez co należy rozumieć przejmowanie własności na rzecz Skarbu Państwa, a więc władcze nabywanie tytułu, który mu dotychczas nie przysługiwał. Podstawę do przyjęcia takiego rozumowania w ocenie Sądu Najwyższego stanowi „art. 139 ust. 2 Pr. wodn., zgodnie z którym, w razie wygaśnięcia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego urządzenia wodne lub ich części, których pozostawienie jest niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą być przejęte bez odszkodowania na własność właściciela wody, chyba że właściciel urządzenia wodnego, w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym decyzja o wygaśnięciu lub cofnięciu pozwolenia wodnoprawnego stała się ostateczna, rozporządzi prawem własności tego urządzenia. Z brzmienia tego przepisu wynikają dla rozważanego zagadnienia dwa istotne wnioski; negatywny, sprowadzający się do stwierdzenia, że - wbrew ogólnej zasadzie prawa cywilnego zawartej w art. 46 k.c. - prawo własności gruntu znajdującego się pod płynącą wodą nie rozciąga się na postawione na nim urządzenia wodne niezbędne do kształtowania zasobów wodnych (...), oraz pozytywny, że własność tych urządzeń należy do tego, kto je na podstawie pozwolenia wodnoprawnego zbudował”.

Tym samym przepust, zbudowany przez wnioskodawców na podstawie stosownego pozwolenia wodnoprawnego, stanowi ich własność, niezależnie od własności gruntu działki nr (...) oraz płynących nad nim wód, których własność - w myśl art. 10 ust. 1 a i 14 ust. 1 przysługuje Skarbowi Państwa. Tym samym działka nr (...) posiada dostęp do drogi publicznej za pośrednictwem innego elementu stanowiącego własność wnioskodawców- przepustu. Przepust wraz z umocnieniami ma przy tym szerokość na tyle dużą, iż-jak to zgodnie podnosili wnioskodawcy- można przez niego poprowadzić media. Tym samym nie ma potrzeby ustanawiać służebności na gruncie działki nr (...).

Należy mieć przy tym na względzie Art. 134 ust. 1 prawa wodnego w myśl którego następcą prawnym zakładu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z tego pozwolenia, z zastrzeżeniem ust. 2, który stanowi, iż jeżeli pozwolenie wodnoprawne dotyczy eksploatacji instalacji, przejęcie praw i obowiązków wynikających z pozwolenia następuje na zasadach określonych w ustawie - Prawo ochrony środowiska. Tym samym

w razie sprzedaży działki (...) pozwolenie wodnoprawne przejdzie na następcę prawnego wnioskodawców, podobnie jak zaistnieje konieczność przeniesienia na niego własności przedmiotowego przepustu.

W ocenie Sądu Rejonowego trafna jest także konkluzja Sądu Najwyższego poczyniona w tymże orzeczeniu, iż prawo wodne normuje nie tylko odmiennie w stosunku do prawa cywilnego uprawnienia własnościowe do określonych w nim urządzeń wodnych, ale także, że ze względu na dominację interesu publicznego - regulacja ta jest wyczerpująca. Oznacza to między innymi konieczność uiszczania na rzecz Skarbu Państwa opłat rocznych określonych w art. 20 ust. 1 pkt 4 za korzystanie z gruntów pokrytych wodami. Jest to przy tym regulacja wyczerpująca, należy zauważyć, iż żaden z przepisów ustawy- prawo wodne poza art. 20 ust. 7 nie przewiduje odwołania do przepisów kodeksu cywilnego. Oznacza to, iż reżim przewidziany przez ustawę prawo wodne ma charakter wyłączający odmiennie unormowania kodeksu cywilnego, w tym także dotyczące ustanawiania służebności.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Sąd I instancji nie znalazł podstawy do obciążenia kosztami postępowania jedynie Skarbu Państwa, ani też odstępstwa od zasady z art. 520 § 1 k.p.c. Wprawdzie interesy uczestników były sprzeczne, co dawało sądowi na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. możliwość nałożenia kosztów postępowania wyłącznie na wnioskodawców, jednak należy zauważyć, iż „wyrażonej w art. 520 § 2 k.p.c. reguły stosunkowego rozdzielania kosztów postępowania lub obciążenia nimi jednego uczestnika nie można wyklądać jako obowiązku sądu bezwzględnego obciążenia uczestnika tymi kosztami zawsze, gdy stopień zainteresowania uczestników wynikiem postępowania jest różny lub występuje sprzeczność interesów. Wskazuje na to formuła przepisu "sąd może". Potrzebę zastosowania wynikającej z powołanego przepisu reguły Sąd poddaje ocenie z uwagi na okoliczności sprawy.(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2012 r. II CZ 150/11 LEX nr 1254658) W okolicznościach niniejszej sprawy, mając na względzie jej precedensowy charakter, sąd uznał, iż uczestnicy postępowania powinni w równym stopniu zostać obciążeni poniesionymi przez Skarb Państwa kosztami postępowania. Należy mieć przy tym na względzie, iż Skarb Państwa jest z mocy art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jednolity-Dz. U z 2010 roku, nr 90, poz. 594 ze zm.) zwolniony od ponoszenia opłat, nie zaś wydatków w postaci kosztów opinii biegłych.

Apelację od powyższego postanowienia złożyli wnioskodawcy, którzy je zaskarżyli w całości. zaskarżonemu postanowieniu zarzucili:

1. rażące naruszenie art.145 §1 k.c. poprzez przyjęcie, iż nieruchomości posiada odpowiedni dostęp do drogi publicznej, poprzez błędną wykładnię i zastosowanie

- art. 20 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. prawo wodne oraz art. 254k.c., 266 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie i uznanie, iż przepust przez rzekę ustanowiony na gruntach oddanych w użytkowanie stanowi odpowiedni dostęp do drogi publicznej, podczas gdy prawo użytkowania jest niezbywalne i wygasa najpóźniej ze śmiercią osoby fizycznej na rzecz której została ustanowiona co powoduje, iż nie zabezpiecza interesów następców prawnych wnioskodawców;

- art. 2 ust.14 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zw. z art.8 pkt1 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych poprzez błędną wykładnię i zastosowanie i w konsekwencji uznanie, iż nieruchomości posiada dostęp do drogi publicznej w sytuacji gdy przepust wybudowany na gruncie oddanym w użytkowanie nie może stanowić dostępu do drogi publicznej w myśl w/w ustaw;

- art.5 k.c poprzez błędną wykładnię i błędne zastosowanie podczas gdy mamy do czynienia z wykorzystywaniem przez uczestnika przysługującego mu prawa niezgodnie z zasadami współzycia społecznego i uniemożliwienie korzystania przez wnioskodawców z prawa własności;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mającego wpływ na rozstrzygnięcie polegające na:

- naruszeniu art. 233§1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego przedstawionego w sprawie, m. in. nieuwzględnienie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w świetle którego zbycie działek wydzielonych w wyniku podziału nieruchomości może nastąpić tylko w przypadku ustanowienia odpowiednich służebności oraz nie wzięcie pod uwagę treści zeznań wnioskodawców, którzy przyznali, iż notariusz odmówił sporządzenia aktu notarialnego z uwagi na fakt, iż nieruchomości wnioskodawców nie mają odpowiedniego dostępu do drogi publicznej.

Wnioskodawcy wnosili o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpatrzenia, a także rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej, ewentualnie wnosili o zmianę zakazanego wyroku i uwzględnienie wniosku o ustanowienie drogi koniecznej i zasądzenie kosztów postępowania za pierwszą instancję i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Odpowiedź na apelację złożył uczestnik Skarbu Państwa- Marszałek Województwa (...), którego zadania wykonuje Wojewódzki Zarząd Melioracji i (...). Wnosił o oddalenie apelacji wnioskodawców.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawców jest niezasadna i podlega oddaleniu. Nietrafne są zarzuty wnioskodawców podniesione w apelacji. Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne. Przechodząc do omawiania poszczególnych zarzutów apelacyjnych należy podnieść, że Sąd I instancji nie naruszył art. 145§1 k.c. oddalając wniosek o ustanowienie drogi koniecznej. Brak dostępu do drogi publicznej w rozumieniu art. 145§1 k.c. oznacza brak prawnie zagwarantowanego połączenia nieruchomości izolowanej z siecią dróg publicznych. W przedmiotowej sprawie nieruchomości wnioskodawców posiada prawnie zagwarantowany w oparciu o przepisy Prawa wodnego dostęp do drogi publicznej. Wnioskodawcy żądali ustanowienia drogi koniecznej po gruntach pokrytych płynącymi wodami powierzchniowymi rzeki K. stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Stosownie do art. 1 ust. 1a Prawa wodnego, ustawa ta reguluje sprawy własności wód oraz gruntów pokrytych wodami, a także zasady gospodarowania tymi składnikami w odniesieniu do majątku Skarbu Państwa. Wobec takiego zapisu ustawowego należy wnioskować, że przepisy Prawa wodnego mają charakter *lex specialis* wobec kodeksu cywilnego i odmiennie regulują kwestie związane z korzystaniem z gruntów pokrytych płynącymi wodami powierzchniowymi stanowiącymi własność Skarbu P., a to ze względu na dominację interesu publicznego. Kwestię oddania gruntów pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa na cele niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć związanych z wykonywaniem infrastruktury transportowej określa art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z powołanym powyżej przepisem prawa grunt taki oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną. Warunkiem zaś oddania w użytkowanie gruntów pokrytych wodami stanowiącymi własność Skarbu Państwa jest posiadanie przez użytkownika pozwolenia wodnoprawnego, jeżeli jest ono wymagane przepisami ustawy Prawo wodne. W przedmiotowej sprawie wnioskodawcy uzyskali dnia 22.10.2008 r. pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzenia wodnego – nowego przepustu na rzece K. w km 12+010 (obręb S. – działki (...)) o średnicy 60 cm i długości 10 m w celu umożliwienia dojazdu na własne tereny rolne. Pozwolenie to zostało wydane na czas nieoznaczony w oparciu o art. 127 ust. 5 Prawa wodnego, który stanowi, że obowiązek ustalenia czasu obowiązywania nie dotyczy pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych. Ponadto wnioskodawcy na podstawie art. 20 Prawa wodnego zawarli dnia 16 grudnia 2008r. umowę użytkowania gruntów Skarbu Państwa znajdujących się pod wodami rzeki K. w km 12+010, w celu budowy przepustu o średnicy 60 cm wraz z umocnieniami w ciągu drogi lokalnej o pow. 55m². Ponadto wnioskodawcy zobowiązali się do uiszczania opłaty rocznej w kwocie 89,65 zł z tytułu użytkowania gruntów Skarbu Państwa pokrytych wodami. Czas trwania umowy strony określili do 31 grudnia 2017 r. Należy podnieść, że Prawo wodne w art. 20 reguluje w sposób wyczerpujący korzystanie z gruntów pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi. Z chwilą zawarcia umowy użytkowania określony pomiot nabywa prawo do dysponowania nieruchomością stanowiącą grunty pokryte płynącymi wodami powierzchniowymi. Zgodnie z art. 20 ust. 7 w sprawach nieuregulowanych dotyczących użytkowania stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego. Z norm Prawa wodnego można wywnioskować, że bierze ono w obronę interesy właścicieli urządzeń wodnych. Wynika to między innymi z art. 134 ust. 1 Prawa wodnego, który stanowi, że następca prawny zakładu, który uzyskał pozwolenie

wodnoprawne, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z tego pozwolenia. Oznacza to, że Prawo wodne nie stanowi żadnych dodatkowych obostrzeń co do następstwa prawnego po osobie, która uzyskała pozwolenie wodnoprawne. Sama zaś kwestia zawarcia przez następców prawnych nowych umów użytkowania gruntów pod płynącymi wodami powierzchniowymi, nie jest obwarowana jakimiś dodatkowymi warunkami poza koniecznością zawarcia tej umowy z następcą i koniecznością uiszczania stosownej opłaty. Tak więc interesy następców prawnych wbrew twierdzeniom apelujących są zabezpieczone.

Ponadto jak wynika z materiału dowodowego wnioskodawcy wybudowali przepust zgodnie z prawem budowlanym i przepust ten został odebrany przez Powiatowy Nadzór B.. Ma on 6,5 m długości i 8 m szerokości. Zgodnie z oświadczeniem wnioskodawcy J. S. (1) przepust ma wszystkie parametry do przeprowadzania mediów bez konieczności sięgania do gruntu pod wodą. Przedmiotowy przepust był budowany przez wnioskodawców z ich środków finansowych. Zgodnie zaś z Prawem wodnym przedmiotowy przepust stanowi własność wnioskodawców, bowiem własność wody, ani gruntu znajdującego się pod wodą nie przekłada się automatycznie na własność urządzeń wodnych na postawione na nim urządzenia. Prawo wodne przewiduje wyjątek od zasady superficies solo cedit wyrażonej w art. 46 k.c. i zgodnie z nim własność gruntu znajdującego się pod płynącą wodą nie rozciąga się na posadowione na nim urządzenia wodne niezbędne do kształtowania zasobów wodnych i własność urządzeń należy do tego kto je na podstawie pozwolenia wybudował. Co prawa brak jest w Prawie wodnym normy prawnej, która wprost tak stanowi, jednakże można takie wnioski wysnuć ze sformułowań Prawa wodnego i jego celu. Sygnalizuje je art. 123 § 1a Prawa wodnego. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 października 2012 r. I CSK 145/12, oraz Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 16 stycznia 2009. II OSK (...).

W związku z tym, że wnioskodawcy są właścicielami urządzenia wodnego w postaci przepustu posadowionego na gruncie pokrytym wodą bieżącą, wbudowanego na podstawie pozwolenia wodnoprawnego i mają zawartą umowę użytkowania gruntów Skarbu Państwa znajdujących się pod wodami rzeki K., tym samym mają zapewniony prawny dostęp do drogi publicznej poprzez wybudowany przez siebie i stanowiący ich własność przepust. Tym samym nie doszło do naruszenia przez Sąd I instancji przepisów art. 2 ust. 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zw. z art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Zgodnie bowiem z art. 4 pkt 2 ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 260) drogą jest budowla wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiącą całość techniczno-użytkową, przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowaną w pasie drogowym. Drogowym obiektem inżynierskim jest zgodnie z art. 4 pkt 12 ustawy o drogach publicznych jest obiekt mostowy, tunel, przepust i konstrukcja oporowa. Powoływany przez wnioskodawców w apelacji przepis art. 8 ust 1 ustawy o drogach publicznych stanowi że drogi, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg są drogami wewnętrznymi. Tym samym w świetle powołanego powyżej przepisu prawa drogą wewnętrzną jest wybudowany przez wnioskodawców przepust. Z kolei zgodnie z art. 2 pkt 14 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 647) jeżeli jest mowa o "dostępie do drogi publicznej" - należy przez to rozumieć bezpośredni dostęp do tej drogi albo dostęp do niej przez drogę wewnętrzną lub przez ustanowienie odpowiedniej służebności drogowej. Tym samym należy uznać, że wnioskodawcy do działki (...) (następnie podzielonej na mniejsze działki), mają dostęp do drogi publicznej własną drogą wewnętrzną urządzoną przez siebie, wyznaczoną poprzez działkę (...), biegnącą przez drogowy obiekt inżynierski w rozumieniu ustawy o drogach publicznych w postaci przepustu i stanowiący zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy o drogach publicznych drogę, który to obiekt stanowi własność wnioskodawców.

Tym samym nie zostały przez Sąd Rejonowy naruszone powyżej powołane przepisy prawa.

Co się zaś tyczy naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 k.p.c. to również ten zarzut należy uznać za chybiony. Wbrew zarzutom skarżących Sąd Rejonowy nie naruszył tegoż przepisu prawa poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przy ocenie materiału dowodowego sądowi przysługuje bowiem swoboda zastrzeżona treścią powołanego wyżej przepisu. W razie tylko pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie tej swobody oceny dowodów. Tego rodzaju uchybień nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu I instancji, zaś

skarżący prezentując niezadowolenie z treści rozstrzygnięcia Sądu w żaden sposób nie wykazali, że ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c., co nadaje apelacji w tym zakresie polemiczny charakter. Ze zgromadzonego materiału dowodowego, wynika, że wnioskodawcy uzyskali w efekcie decyzję z dnia 27 grudnia 2011 r. nr. (...). (...).63.2011 (k.82) wyrażającą zgodę na podział działki (...) polegający na wydzieleniu z tej działki o pow. 4.8955 ha działki o nr (...). Pozostałe działki oznaczone nr (...). 135/7, 135/9, 135/10, 135/11,135/12, 135/13, 135/14,135/15 z uwagi na swoje przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego oznaczone symbolem (...) - teren upraw polowych i (...) - teren leśny oraz powierzchnię nie podlegają zatwierdzeniu. Co prawda w decyzji zostało zawarte stwierdzenie, że podziału dokonuje się pod warunkiem, że przy zbywaniu działki powstałej w wyniku podziału zostanie zapewniony odpowiedni dostęp do drogi publicznej. T. stwierdzenie w przedmiotowej decyzji nie oznacza, że działka nowo powstała nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej ze względu na oddzielenie jej rzeką od pozostałych nieruchomości wnioskodawców. W przedmiotowej decyzji zapewne chodzi o zapewnienie odpowiedniego dostępu do drogi publicznej w przypadku zbycia nowo wydzielonej działki, po nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawców stanowiącej działkę o nr (...) oraz po przepuście stanowiącym zgodnie z ustawą o drogach publicznych drogowy obiekt inżynierski, będący drogą wewnętrzną i stanowiący własność wnioskodawców. Ponadto nie został przedstawiony żaden dowód na okoliczność, że wnioskodawcy chcieli zbyć nowo powstałą działkę, natomiast notariusz odmówił sporządzenia aktu notarialnego. Twierdzenia te były gołosłowne nie poparte żadnymi dowodami. Wnioskodawcy nie przedstawili uzasadnienia odmowy dokonania przez notariusza czynności notarialnej o której mowa w art. 82 ustawy Prawo o notariacie, ani też nie przedstawili żadnych dowodów na wniesienie przez nich zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej.

Również trudno się dopatrzeć w działaniu uczestnika - Skarbu Państwa naruszenia zasad współżycia społecznego, skoro działa w obronie interesu publicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto uczestnik nie sprzeciwia się w żaden sposób korzystaniu przez wnioskodawców z gruntów pod powierzchniami wodami płynącymi zgodnie z obowiązującymi w tej kwestii przepisami Prawa wodnego. Należy jeszcze raz podkreślić, że reżim przewidziany przez ustawę prawo wodne ma charakter wyłączający odmienne unormowania kodeksu cywilnego, w tym także dotyczące ustanawiania służebności, stanowi *lex specialis* względem kodeksu cywilnego.

Reasumując należy uznać, że nieruchomość wnioskodawców posiada prawnie zagwarantowany w oparciu o przepisy Prawa wodnego dostęp do drogi publicznej.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że apelacja wnioskodawców nie zasługuje na uwzględnienie i oddalił ją jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 520 § 1 k.p.c., nie znajdując podstaw do odstąpienia od niej.